

Etický kodex Českého svazu orientačních sportů

Preamble

1. Etický kodex Českého svazu orientačních sportů (dále jen Etický kodex) je souborem stěžejních principů a hodnot, které tvoří základní pilíře etického chování v rámci sportovního prostředí. Je dokumentem, který má společně se všemi adresáty spoluvytvářet takové sportovní prostředí, které bude plné respektu, úcty, bezpečnosti, transparentnosti, odpovědnosti, vzdělání, zdravého vývoje a rozvoje a fair play.
2. **Český svaz orientačních sportů** (dále jen ČSOS) je národním sportovním svazem a je ustaven jako spolek s působností na celém území České republiky, mezi jehož základní předmět a účel činnosti patří zejména organizace, řízení a soustavný rozvoj **orientačních sportů**. Hlavní svazová činnost je realizována jak na centrální úrovni, tak na úrovni regionální (okresy, kraje, oblasti apod.) prostřednictvím sdružených sportovních klubů a dalších členů. Svaz je, jakožto člen příslušných mezinárodních sportovních organizací, jediným a výsadním představitelem **orientačních sportů** na území České republiky a je tak pro toto sportovní odvětví národní autoritou. Z tohoto postavení svazu vyplývá, že svaz je mimo jiné odpovědný za zabezpečení státní sportovní reprezentace (včetně zajištění a pořádání kvalifikačních závodů), je příslušný k pořádání celostátních národních i mezinárodních sportovních akcí a je celkově obecně odpovědný za řízení a rozvoj svého sportovního odvětví na národní i mezinárodní úrovni.
3. **ČSOS** zajišťuje čestnost, důvěryhodnost a správu orientačních sportů a proto přijímá veškerá možná opatření k předcházení a k odstraňování neetických, nemorálních či korupčních činností, metod, praktik a aktivit, které by mohly ohrožovat pověst orientačních sportů a dobré jméno Českého svazu orientačních sportů.
4. **ČSOS** přijetím Etického kodexu rovněž deklaruje svůj závazek vůči Olympijské chartě a jejím zásadám, ke Code of ethics Mezinárodní federace orientačních sportů (IOF) a hlásí se k zásadám vyjádřeným v Národním etickém kodexu sportu vydaném Národní sportovní agenturou.
5. ČSOS, jeho členové, sportovci a sportovkyně, partneři, funkcionáři atd. se tímto Etickým kodexem hlásí k hodnotám v něm obsaženým a zavazují se jej dodržovat v co nejširším možném rozsahu, zejména s ohledem na lidská práva, lidskou důstojnost, osobní integritu, zákaz diskriminace, čestnost a spravedlnost, spolu s úctou ke sportovnímu duchu, podporou vzájemného porozumění, přátelství, solidarity a fair play.

6. Etický kodex je v celém rozsahu závazný pro ČSOS, pro členy jeho statutárních a dalších orgánů, pro sportovce, pro trenéry, pro rozhodčí, pro členy realizačních týmů a další členy ČSOS. Etický kodex je rovněž závazný pro smluvní partnery ČSOS i pro všechny fyzické a právnické osoby, které jsou nebo byly jakýmkoliv způsobem propojeny se ČSOS a/nebo se účastní jeho činnosti (dále i jen „účastníci sportovního prostředí“).

I.

Základní etické zásady

A) Dodržování lidských práv, rovné příležitosti ve sportu a ochrana bezpečí

Účastníci sportovního prostředí jsou povinni dodržovat a ctít lidská práva a svobody, a to v nejširším možném rozsahu. Rovněž jsou povinni dbát úcty k lidské důstojnosti a k integritě jedince.

Jakákoliv forma diskriminace (přímá i nepřímá) je zakázána a zcela nepřipustná. Je praktikován princip zvyšování rovných příležitostí nejen pro výkon sportovní činnosti v rámci orientačních sportů, ale i rovných příležitostí pro obecné zapojení do sportu. Dále jsou podporovány i rovné příležitosti ve vedení ČSOS i ve vedení sdružených sportovních klubů a organizací.

Za diskriminaci se považuje rovněž obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, ublížení na cti jiné osobě ponižujícími, obtěžujícími, zesměšňujícími nebo hanlivými výroky, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci, a další zde neuvedená jednání, která se považují za diskriminační.

Každý účastník sportovního prostředí je odpovědný za vytváření a udržování bezpečného prostředí, což zahrnuje dodržování bezpečnostních pravidel, používání ochranných pomůcek a upozorňování na potenciální rizika. Je nezbytné dbát na fyzickou i psychickou bezpečnost všech zúčastněných, což zahrnuje nulovou toleranci k nenávistným projevům, fyzickému či psychickému zneužívání. Fyzické zneužívání může zahrnovat například tělesné tresty, nadměrnou zátěž nebo jiné formy násilí, včetně sexuálního. Psychické zneužívání se projevuje například verbálními útoky, ponižováním, zastrašováním, manipulací či nátlakem.

Účastníci sportovního prostředí mají povinnost bojovat proti jakékoliv diskriminaci, ať již na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu, sexuální orientace, genderové identity, zdravotního stavu, postižení nebo jiného postavení, a prosazovat zásady rovnosti a rovného postavení. Rovněž mají povinnost

zdržet se jakéhokoliv zásahu do fyzické integrity ostatních osob, zejména zdržet se nežádoucího jednání, které může způsobit bolest či zranění.

B) Boj proti korupci

Jakákoliv forma korupce a přijímání neoprávněných výhod spočívajících v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, na které není nárok, je zakázána. Je zakázána i jiná forma nečestného chování, která může narušit sportovní integritu nebo ovlivnit výsledky závodů a soutěží. Ovlivňování závodů v orientačních sportech představuje úmyslné jednání, jehož cílem je zcela nebo částečně odstranit nepředvídatelnost průběhu nebo výsledku sportovní události, a tím získat neoprávněnou výhodu pro sebe či třetí osoby.

Účastníci sportovního prostředí nesmí žádným způsobem, tedy přímo ani nepřímo, požadovat, přijímat nebo nabízet jakoukoliv formu odměny nebo provize, ani žádné skryté výhody nebo služby jakékoliv povahy, či jakékoli jiné výhody.

C) Střet zájmů

Účastníci sportovního prostředí jsou povinni vyvarovat se střetu zájmů a aktivně mu předcházet.

Účastníci sportovního prostředí při plnění svých úkolů jednají čestně, poctivě a s náležitou péčí. V případě, že jim je svěřena rozhodovací pravomoc, pak jsou současně povinni rozhodovat nezávisle, nestranně, objektivně a profesionálně.

Pokud mají účastníci sportovního prostředí zájmy, které narušují nebo mohou narušovat jejich schopnosti či možnosti vykonávat své povinnosti v souladu s výše uvedeným, pak dochází ke střetu zájmů. Mezi takové zájmy může patřit získání či získávání neodůvodněných výhod pro účastníky sportovního prostředí nebo pro osoby jim blízké.

D) Boj proti dopingu

Jakýkoli pokus o zneužití zakázaných látek a metod, které nespravedlivě ovlivňují výsledky sportu, je nepřijatelný. Každý účastník sportovního prostředí je povinen dodržovat antidopingová pravidla dle Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice a podrobit se rozhodnutí příslušných orgánů ve věci porušení těchto pravidel, včetně případnému uložení příslušné sankce.

E) Zdravý životní styl

Sport, který zahrnuje pravidelnou fyzickou aktivitu, pestrou a vyváženou stravu, dostatek kvalitního odpočinku a vyhýbání se škodlivým látkám, je vnímán jako podpora zdraví a celkové spokojenosti člověka.

Účastníci sportovního prostředí se snaží dbát nejen na zdraví fyzické, ale i zdraví duševní, bezpečný výkon sportovní činnosti a zajištění kvalitní lékařské péče. Výkonnost sportovce nesmí být nikdy záminkou pro nebezpečné praktiky, jako je hladovění nebo dehydratace.

F) Ochrana životního prostředí

ČSOS deklaruje svůj zájem o nejrůznější aspekty vztahu sportu a životního prostředí.

ČSOS již ze své podstaty propaguje uplatňování ekologických zásad ve sportu, zejména pak zásadu, aby byla sportovní činnost vykonávána v podmínkách, které respektují životní prostředí. Podporuje jednak dodržování ekologických zásad u vrcholných sportovních či masových akcí, a dále se zasazuje i o co největší rozšíření těchto zásad ve sportovním prostředí vůbec.

ČSOS se připojuje k rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru a Českého olympijského výboru přispět k celosvětovému úsilí, které směřuje k tomu, aby podmínky na naší planetě byly příznivější pro plnohodnotný život současné generace i všech generací příštích.

II. Safeguarding

Safeguard je v rámci ČSOS osoba pověřená Výkonným výborem, která se stará o bezpečné, férové a respektující prostředí pro všechny členy svazu. Jeho úkolem je předcházet negativním jevům ve sportu, pomáhat řešit nevhodné chování a být důvěryhodným kontaktním místem pro sportovce, trenéry, rodiče i kluby. Safeguard jedná nezávisle, důvěrně, s důrazem na ochranu oznamující osoby a na vytváření prostředí založeného na fair play.

Safeguard se zaměřuje zejména na prevenci a řešení oblastí, které nejčastěji narušují zdravé sportovní prostředí: porušování principů fair play, šikana/kyberšikana, nevhodné chování na sociálních sítích, zneužívání autority, nevhodná komunikace (např. sexting) a užívání návykových látek v prostředí mládeže či při reprezentaci svazu. V těchto situacích poskytuje metodickou podporu klubům, doporučuje opatření, pomáhá nastavovat

bezpečné postupy a v případě potřeby navrhuje další kroky Výkonnému výboru nebo spolupracuje s odborníky.

Na safeguarda se může obrátit každý člen svazu – sportovec, trenér, zákonný zástupce i organizátor – pokud se cítí ohrožen, byl svědkem nevhodného jednání nebo má obavu o bezpečí někoho dalšího. Cílem safeguarda není trestat, ale předcházet problémům, podporovat otevřenou komunikaci, posilovat bezpečné sportovní prostředí a napomáhat tomu, aby orientační sporty byly pro všechny bezpečné, férové a respektující.

III.

Posuzování podnětů

Posuzování podnětů a oznámení ve věci dodržování tohoto Etického kodexu se zabývají svazový safeguard (osoba pověřená řešením bezpečného prostředí a ochrany dětí v ČSOS) a integrity officer (osoba odpovědná za oblast prevence negativních jevů ve sportu) (dále jen odpovědné osoby), které do svých funkcí jmenuje Výkonný výbor ČSOS.

Odpovědné osoby projednávají podání a oznámení, která souvisejí s dodržováním tohoto Etického kodexu a byly předloženy svazovému safeguardovi v souladu s dále stanovenými pravidly. Odpovědné osoby se ke každému věcně projednávanému podání či oznámení písemně vyjádří a zaujmou společné stanovisko, případně jsou oprávněny vyžádat si další podklady, včetně stanovisek či vyjádření.

Vyjádření se vždy zasílá oznamovateli, případně dalším zúčastněným osobám. Dospějí-li odpovědné osoby k tomu, že došlo k porušení Etického kodexu a je namístě rozhodnout o udělení trestu/sankce, předkládá se vyjádření rovněž Disciplinární radě ČSOS k přijetí příslušného rozhodnutí o udělení/neudělení trestu/sankce.

Podání podnětu/oznámení na porušení Etického kodexu nebo jiný případ negativního jevu ve sportu:

Podnět/oznámení může být podán jedním z následujících způsobů:

- a) v listinné podobě poštou na adresu sídla ČSOS, tj. Zátokova 100/2 Praha 6, 169 00, zásilku je třeba označit „Důvěrné“ k rukám svazového safeguarda;
- b) elektronicky prostřednictvím e-mailu na safeguarding@ceskyorientak.cz.

IV. Závěrečná ustanovení

Tento Etický kodex nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2026 a v rozsahu své úpravy nahrazuje veškeré předchozí vnitřní předpisy ČSOS upravující shodné či obdobné záležitosti. Byl schválen usnesením /rozhodnutím Výkonného výboru ČSOS.